

Podpis elektroniczny w prawie pracy

Jakie dokumenty możemy podpisać online?

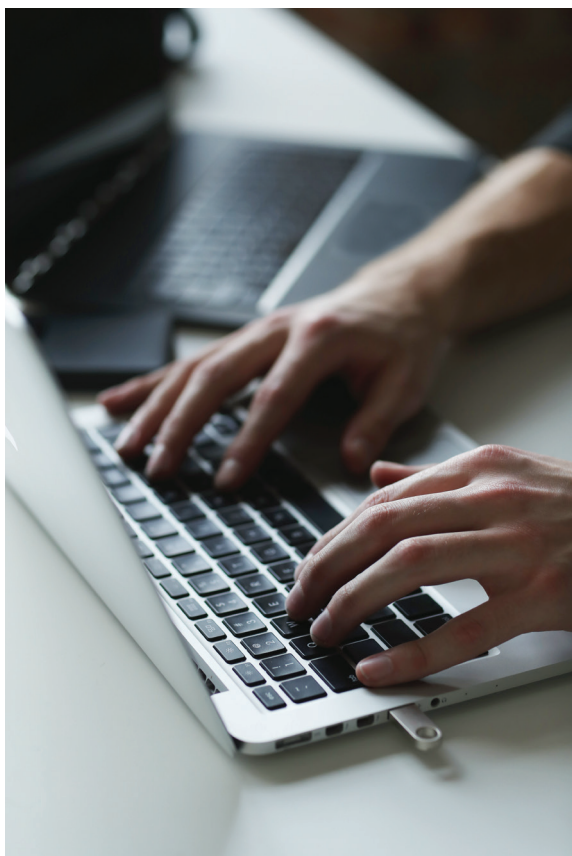

Intro

W związku z rosnącą popularnością cyfrowych narzędzi, zmienia się nastawienie do podpisywania dokumentów. Podpisywanie dokumentów w formie tradycyjnej wiązało się z obecnością obu stron lub przesyłaniem dokumentów pocztą lub przez kuriera, a to powodowało czasochłonność procesu.

Czas pandemii COVID-19 bez wątpienia miał znaczny wpływ na przeprowadzenie wielu procesów w formie online, stąd firmy oraz konsumenci z większą łatwością oraz zrozumieniem akceptują i wdrażają cyfrowe strategie oraz narzędzia. **Zapotrzebowanie na korzystanie z podpisu w formie online z całą pewnością rośnie i będzie wzrastać w miarę upływu czasu.**

Podpisywanie dokumentów może być znacznie łatwiejsze oraz szybsze dzięki nowym metodom i narzędziom, które zostały dedykowane tym czynnościom. Jednocześnie korzystanie z podpisu elektronicznego budzi wątpliwości i rodzi wiele pytań. Dlatego też przygotowaliśmy dla Państwa e-book, w którym wyjaśniamy czym jest podpis elektroniczny, jakie formy podpisu elektronicznego możemy wyróżnić, a także wskazujemy zestawienie dokumentów, które mogą zostać podpisane w formie online. Zachęcamy do zapoznania się oraz służymy pomocą w razie pojawienia się dalszych wątpliwości.

Co rozumiemy pod pojęciem podpis elektroniczny?

Podpis elektroniczny to zaszyfrowany pakiet informacji identyfikujących i potwierdzających tożsamość właściciela podpisu. Można nim potwierdzać i akceptować treść dokumentu. Jego użycie pozwala zaoszczędzić czas oraz optymalizować koszty, gdyż niepotrzebne jest już osobiste potwierdzanie tożsamości, co stanowi duże ułatwienie.

Zgodnie z prawem europejskim podpis elektroniczny oznacza dane w postaci elektronicznej, dołączone albo logicznie powiązane z innymi danymi w postaci elektronicznej, użyte przez podpisującego jako podpis.

**Podpisem elektronicznym
nie jest skan odręcznego
podpisu ani jego kserokopia**

Jakie rodzaje podpisu elektronicznego wyróżniamy?

W ramach podpisu elektronicznego
możemy wyróżnić:

podpis elektroniczny
zwykły

podpis elektroniczny
zaawansowany

podpis elektroniczny
kwalifikowany

Zwykły podpis elektroniczny

- To dane, które muszą być dołączone lub logicznie powiązane z innymi danymi w postaci elektronicznej, i których podpisujący używa jako swój podpis.
- Dane potwierdzone są certyfikatem niekwalifikowanym.
- Nie ma mocy prawnej równoważnej z odręcznym podpisem.

- Oznacza podpis elektroniczny, który spełnia wymogi określone w art. 26 Rozporządzenia eIDAS *
- Zaawansowany podpis elektroniczny zapewnia wyższy stopień bezpieczeństwa dla osób z niego korzystających niż zwykły podpis elektroniczny,
- Pozwala jednoznacznie zidentyfikować podpisującego, choć nie ma mocy prawnej równoważnej z odręcznym podpisem.

Zaawansowany podpis elektroniczny

* eIDAS - jest to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania z dnia 23 lipca 2014 roku. Odnosi się ona do transakcji elektronicznych, w celu ujednolicenia tych usług na rynku europejskim.

Zgodnie z tym przepisem zaawansowany podpis elektroniczny musi spełniać następujące wymogi:

- jest unikalnie przyporządkowany podpisującemu,
- umożliwia ustalenie tożsamości podpisującego,
- jest składany przy użyciu danych służących do składania podpisu elektronicznego, których podpisujący może, z dużą dozą pewności, użyć pod wyłączną swoją kontrolą,
- jest powiązany z danymi podpisanymi w taki sposób, że każda późniejsza zmiana danych jest rozpoznawalna.

Kwalifikowany podpis elektroniczny

- To najbardziej rozwinięta forma podpisu elektronicznego. Podpis ten opiera się na kwalifikowanym certyfikacie podpisu elektronicznego, którego uzyskanie musi być poprzedzone weryfikacją tożsamości podpisującego przez uprawniony do tego podmiot.

Konieczność takiej weryfikacji przekłada się na pewność co do tożsamości podpisującego. Złożenie podpisu elektronicznego kwalifikowanego jest równoważne z odręcznym podpisem.

Jakie formy prawne stosuje się przy podpisywaniu umowy / dokumentu w postaci online?

Istotne są następujące formy czynności prawnych:

- ✓ forma dokumentowa
- ✓ forma elektroniczna

Forma dokumentowa

Zgodnie z art. 77 2 kodeksu cywilnego „do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie”. Zaś w art. 77 3 kodeksu cywilnego odnajdujemy definicję rodzaju dokumentu: „dokumentem jest nośnik umożliwiający zapoznanie się z jego treścią”.

Uwzględniając powyższe, dokument powinien pozwolić na to, aby w sposób niewątpliwy odczytać treść oświadczenia woli. Co więcej, nośnik danych powinien wyjaśniać: kto pozostaje autorem takiego oświadczenia. Forma dokumentowa dopuszcza zawarcie umowy w postaci: wiadomości e-mail, SMS-a, pliku tekstowego, obrazu lub dźwięku. Dla zachowania tej formy wystarczające jest np. przesłanie maila zawierającego określone oświadczenie pocztą elektroniczną, jeżeli adres mail nadawcy nie pozostawia wątpliwości co do jego tożsamości.

Forma dokumentowa może być stosowana wtedy, gdy w kodeksie pracy nie wprowadzono wymogu formy pisemnej (lub ewentualnie innej) dla danej czynności prawnej, ponieważ **forma dokumentowa nie jest równoważna formie pisemnej i elektronicznej**, gdyż nie zawiera podpisu ręcznego lub kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

Zwykły podpis elektroniczny oraz zaawansowany podpis elektroniczny to zatem podpisanie dokumentów w formie dokumentowej. Jednakże ta forma nie jest możliwa dla zastosowania do podpisu każdego rodzaju dokumentu. **W niektórych sytuacjach przepisy przesądzać będą o konieczności użycia elektronicznego podpisu kwalifikowanego.**

Forma elektroniczna

To oświadczenie złożone elektronicznie, które przepisy równoważą z oświadczeniem złożonym w formie pisemnej. Kluczową rolę pełni tu rodzaj używanego podpisu elektronicznego – musi to być kwalifikowany podpis elektroniczny:

Przepis art. 781 Kodeksu cywilnego wskazuje:

- § 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.
- § 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

Dlatego też, elektroniczny podpis kwalifikowany zastępuje konieczność odręcznego podpisania dokumentów. Bazuje na certyfikacie przypisanym do konkretnej osoby, ponieważ poprzedza go specjalna identyfikacja tożsamości.

Jakie wewnętrzne dokumenty z zakresu prawa pracy można podpisać podpisem elektronicznym?

Na rodzaj użytego podpisu elektronicznego wpływają m.in. przepisy prawa a także wzajemne ustalenia między stronami zawierającymi umowę.

Wszystkie dokumenty związane z zatrudnieniem i obsługą spraw pracowniczych mogą być podpisywane elektronicznie, ale niektóre wymagają kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

Rodzaj dokumentu	Możliwość podpisania w formie elektronicznej	Opis
Regulamin pracy i regulamin wynagradzania	✓	Regulamin wchodzi w życie po upływie 2 tygodni od dnia podania go do wiadomości pracowników, w sposób przyjęty u danego pracodawcy. Do jego podpisania można wykorzystać kwalifikowany podpis elektroniczny .
Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia BHP	✓	Pod zaświadczeniem wymagany jest własnoręczny podpis organizatora szkolenia, dlatego też konieczne będzie zastosowanie kwalifikowanego podpisu elektronicznego .
Skierowanie na wstępne, okresowe lub kontrolne badania lekarskie	✓	Pod skierowaniem wymagany jest podpis pracodawcy. Wymaga jest forma pisemna, pod rygorem nieważności, stąd konieczne jest zastosowanie kwalifikowanego podpisu elektronicznego .

Wniosek urlopowy		Dokument może być podpisany każdym rodzajem podpisu elektronicznego.
Zawiadomienie o przyczynie nieobecności w pracy		Zawiadomienie może być podpisane każdym rodzajem podpisu elektronicznego.
Karta ewidencji czasu pracy		Dokument może być prowadzony w zwykłej postaci elektronicznej, z zachowaniem wymogów wynikających z rozporządzenia ws. dokumentacji pracowniczej. Dokument może być podpisany każdym rodzajem podpisu elektronicznego.
Protokół zdawczo-odbiorczy mienia powierzonego pracownikowi		Protokół może być podpisany każdym rodzajem podpisu elektronicznego.
Wymierzenie kary porządkowej		Wymierzenie kary porządkowej może nastąpić w dowolnej formie, jednak zawiadomienie pracownika o nałożeniu kary porządkowej powinno mieć formę pisemną, dlatego do zawiadomienia konieczne jest więc zastosowanie kwalifikowanego podpisu elektronicznego .
Świadectwo pracy		Pod świadectwem wymagany jest własnoręczny podpis pracodawcy/osoby działającej w imieniu pracodawcy, konieczne jest więc zastosowanie kwalifikowanego podpisu elektronicznego .
Zgoda na potrącenie z pensji		Zgoda na potrącenie z pensji powinna być wyrażona w formie pisemnej i może zostać podpisana przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego .
Wypowiedzenie umowy o pracę i rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia		Wypowiedzenie umowy o pracę oraz jej rozwiązanie bez wypowiedzenia musi być złożone w formie pisemnej. Forma pisemna nie jest jednak zastrzeżona pod rygorem nieważności, a jedynie dla celów dowodowych. Dokument musi zostać podpisany poprzez zastosowanie kwalifikowanego podpisu elektronicznego - w praktyce wymóg ten dotyczy tylko oświadczenia pracodawcy, bo złożenie wypowiedzenia przez pracownika bez zachowania formy pisemnej jest skuteczne.

Rezygnacja z wersji papierowej umów oraz dokumentów na rzecz umów oraz dokumentów w wersji online jest bezpiecznym i efektywnym wyborem, a co istotne: umożliwia szybkie podpisanie dokumentu, co pozostaje niezwykle ważne.

Z takich też powodów coraz częściej firmy wybierają wersję elektroniczną dokumentów i samego podpisu w formie online. Uwzględniają bowiem fakt, że nowe technologie wspierają proces tworzenia i podpisywania dokumentów, a przy okazji bezpieczne, szybkie i nierzadko ekologiczne podejście do firmowych formalności.

Cyfrowe zawieranie umów czy dokumentów ma wpływ na obniżenie kosztów, oszczędność czasu, lepszą obsługę firmy oraz klientów.

Możemy jakoś pomóc?

Piotr Świstak
adwokat,
partner

piotr.swistak@gww.pl

Justyna Gunia
radca prawny

justyna.gunia@gww.pl

Dr Joanna Łukaszczuk
radca prawny

joanna.lukaszczuk@gww.pl

GWW Legal & Tax
ul. Dobra 40,
00-344 Warszawa

warszawa@gww.pl

www.gww.pl

Agnieszka Bocian
Business Development Manager,
Project Manager

agnieszka.bocian@signius.eu

SIGNIUS S.A.
ul. Mielżyńskiego 20/5a
61-725 Poznań

connect@signius.eu

www.signius.pl

